

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน :
ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี

**Factors Affecting the Work Performance of Village Headman :
A Case Study of Pathum Thani Province**

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวเรืองอุไร ช่วยชู

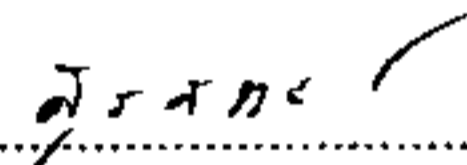
เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

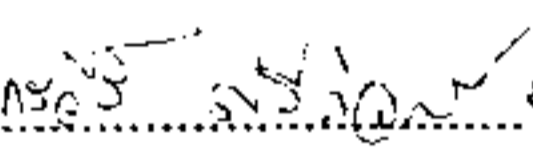
พ.ศ. 2540

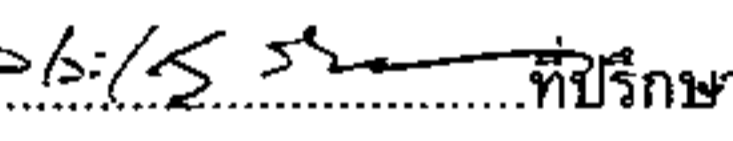
วิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน :
ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี
: Factors Affecting the Work Performance of Village
Headman : A Case Study of Pathum Thani Province
โดย : นางสาวเรืองอุไร ช้วยชู
Miss Ruangurai Chuychu
นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม : ภาคพิเศษกรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 2 รหัส 530351156

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

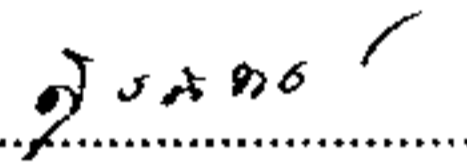
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

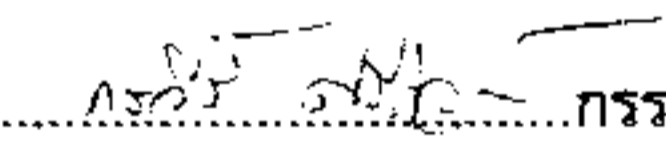
ลงนาม.......... ประธาน
(ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร)
วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2538

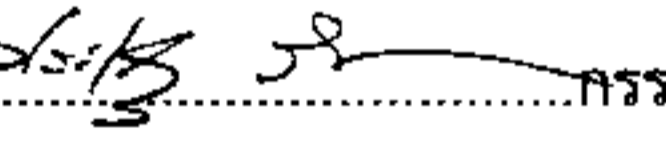
ลงนาม.......... ที่ปรึกษา
(ผศ.กรวิทย์ ศรีกิจการ)
วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2538

ลงนาม.......... ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2538

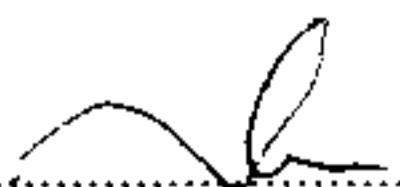
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม.......... ประธาน
(ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร)
วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

ลงนาม.......... กรรมการ
(ผศ.กรวิทย์ ศรีกิจการ)
วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

ลงนาม.......... กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์.......... คณบดี
(สากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

- วิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน :
ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี
- โดย : นางสาวเรืองอุไร ช้วยชู
- ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
- วิชาเอก : การจัดการการพัฒนาสังคม
- ปีการศึกษา : 2540
-

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมาย กฎกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ มอบหมายในท้องที่ เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญบางประการ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านในเขตปทุมธานี และเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้ใหญ่บ้านให้เหมาะสมกับสภาพความเจริญเติบโตของท้องถิ่น

กลุ่มประชากร ที่ใช้ศึกษาเป็นผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 529 หมู่บ้าน 7 อำเภอ ในปี พ.ศ. 2538

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

พบว่าผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 13 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีอาชีพเกษตรกรรม ในการประสานงานมีความสามารถระดับปานกลางและได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานระดับปานกลาง สำหรับความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับสูง

(2)

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง อาชีพ และการ
ประสานงาน มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ส่วนระดับการศึกษา การฝึก
อบรมและศึกษาดูงานและความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ ไม่ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติ
งานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดให้ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุน้อยหรือดำรงตำแหน่งใหม่ ได้รับความรู้ความเข้าใจในทุกด้านก่อนและหลังปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
2. ควรส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรมสมัยใหม่เพิ่มรายได้และเวลาว่างให้มากขึ้น
3. ส่งเสริมบทบาท ปรับปรุงขีดความสามารถของผู้ใหญ่บ้านในการประสานงานกับทุกฝ่ายในท้องที่ตามอำนาจหน้าที่
4. ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กำหนด บทบาทอำนาจหน้าที่ที่มอบให้ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานที่ขอบเขตชัดเจนและจริงจัง

ABSTRACT

THESIS : Factors Affecting the Work Performance of
Village Headman : A Case Study of Pathum Thani
Province

BY : Miss Ruangurai Chuychu

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC YEAR : 1997

The research was conducted to find out the work performance of village headman in Pathum Thani Province in carrying the assignments stipulated in the ministerial and departmental rules and regulations and to identify some important factors affecting their work performance. It also recommended some ways to increase their efficiency to develop the villages. The subjects were 529 village headmen in seven districts in Pathum Thani. The study was made in 1995.

It was found that most village headmen aged 40-49. They worked in this position for 13 years or more. They completed elementary school and were engaged in agriculture. They were able to work as coordinators at a moderate level. In addition, they had experience from training and observation tours at a moderate level. But they had a very good knowledge and understanding of the roles, authority and responsibility as village headman.

It was also found that age, number of working years as village headman, occupation and degree of coordination had a significant relationship with their work performance. On the contrary, education, experience in training and

(4)

observation tours, knowledge of the role, authority and responsibility had no significant relationship with their work efficiency.

The following were recommended :

1. Work orientation should be provided for newly appointed village headman so as to provide them with a good understanding of their role, authority and responsibility. Because, they should be constantly given work-related information even after the appointment.

2. The village headman should be promoted to engage in additional occupation, especially in agriculture in order to earn higher income and to spend their free time usefully.

3. Their role and efficiency in coordination with other related agencies should be improved.

4. The overseeing agency should clearly set the scope and the role of the village headman.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เกิดขึ้นและประสบความสำเร็จได้ ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อ.ดร.สุรสิทธิ์ วชิรขจร เป็นประธานฯ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์รวมทั้ง ผศ.กรวีร์ ศรีกิจการ และอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ศึกษาใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างยิ่ง

แต่อย่างไรก็ตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสมบูรณ์ไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากท่านนายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้อำนวยการความสะอาดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และท่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งคุณเสริมสุข คุณสุวรรณ และคุณสมหวัง นวลละออง ที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณเชษฐา มีพันธ์ ที่คอยเป็นกำลังใจมาตลอด ซึ่งทุกท่านมีส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของคุณแม่ พี่ ๆ ที่คอยส่งเสริม ห่วงใยให้กำลังใจตลอดเวลาในขณะที่ศึกษา หากมีประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ขอส่งผลสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่อประเทศชาติบ้านเมืองต่อไปในอนาคต

เรื่องอุไร ช่วยชู

สิงหาคม 2540

คำนำ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน
ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปทุมธานีนี้ ซึ่งผู้วิจัยรับราชการกระทรวงมหาดไทยได้พยายามที่จะแสวง
หาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาบุคลิกภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้สามารถช่วยเหลือราชการและบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ราษฎรในท้องที่ของ
ตนเองได้ตามวัตถุประสงค์ โดยได้สังเกตเห็นประโยชน์ที่เกิดจากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ
ที่ได้รับในครั้งนี้นำจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมแก่จังหวัดอื่น ๆ
ตลอดจนกระทรวงมหาดไทยต่อไป

เรืองอุไร ชำยชู
สิงหาคม 2540